



HÂKİMLİK & HMGS SORU BANKASI

ANAYASA HUKUKU

Metin KAYA • Ali SAKİNCİ • Bahadır ERKOL • Erhan GÜNEŞ

Konularına Göre Tasnif Edilmiş
Tamamı Çözümlü Özgün Sorular



İMTİYAZ YAYINLARI

İmtiyaz HÂKİMLİK & HMGS Soru Bankası
ANAYASA HUKUKU

Metin Kaya

10. Baskı: Ocak 2026
1. 9. Baskı: Temsil Kitap

ISBN: 978-625-93633-4-9

© Bu kitabın her türlü yayın hakkı "İMTİYAZ YAYINLARI'na" aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Yayın Yönetmeni: METİN KAYA

Sayfa Tasarımı:

Sanem Hande Bayramoğlu Genç

Kapak Tasarımı:

Can Turan

MATBAA İLETİŞİM: **ARCS Matbaacılık**

Zübeyde Hanım Mahallesi
Aslanbey Caddesi Tuna Han
No: 101/2D İskitler/Ankara
Matbaa Sertifika No: 49427

Kitaba Dair Güncelleme Karekodları:

ANAYASA HUKUKU

Metin Kaya - İbrahim Akdoğan

GENEL ESASLAR

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi değiştirilebilir ve değiştirilmesi teklif edilebilir?

- A) Sosyal Devlet
- B) Yasama yetkisinin meclise ait olması
- C) Başkentin Ankara oluşu
- D) Bayrağın ay yıldızlı bayrak oluşu
- E) Laik devlet

Çözüm: Anayasanın 4. maddesine göre, devletin şekli, cumhuriyetin nitelikleri, devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti değiştirilemez hükümler arasında yer almaktadır. Yanıt, B seçeneği

- 2. I. Yönetim Şekli
II. Ülkenin devleti ve milletiyle bölünmez bütünlüğü
III. Atatürk Milliyetçiliğine bağlılık**

Yukarıdakilerden hangileri 1924, 1961 ve 1982 Anayasa'larında ortak olan değiştirilemez hükümler arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) Yalnız II
- E) II ve III

Çözüm: Türk anayasalarına değiştirilemez hükümler ilk kez 1924 anayasasıyla girmiştir. 1924 ve 1961 anayasalarında devletin yönetim şekli değiştirilemez bir hüküm olarak yer almaktayken, 1982 anayasasında değiştirilemez madde sayısı üçe çıkarılmıştır. 1924 ve 1961 anayasalarından farklı olarak, cumhuriyetin nitelikleri, devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti de değiştirilemez hükümler arasında düzenlenmiştir. Devletin yönetim şekli üç anayasada da değiştirilemez tek ortak hükümdür. Yanıt, A seçeneği

3. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda Cumhuriyetin temel niteliklerinden biri olarak benimsenmemiştir?

- A) Sosyal Devlet
- B) Laik Devlet
- C) İnsan haklarına saygılı devlet
- D) Hukuk Devleti
- E) Milli Egemenlik

Çözüm: 1982 Anayasası, 1961 Anayasası'ndan farklı olarak cumhuriyetin temel niteliklerine ikinci maddede yer vererek değiştirilemez hükümler arasında düzenlemiştir. Anayasanın 2. maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk

milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Milli egemenlik ilkesinin Cumhuriyetin temel niteliklerini düzenleyen 2. Maddede olmayıp, 6. Maddede düzenlediğine dikkat edilmelidir. Yanıt, E seçeneği

4. 1982 Anayasası'nda yer alan başlangıç hükümlerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İlk kez 1982 Anayasası'nda başlangıç hükmüne yer verilmiştir.
- B) Başlangıç hükümleri anayasa metnine dâhildir.
- C) Anayasada başlangıç hükümlerinin bulunmasının amacı anayasanın temel felsefesini ve ruhunu göstermektir.
- D) Anayasanın ve hukukun üstünlüğü anayasanın başlangıç hükümleri arasında yer alır.
- E) Anayasada belirtilen başlangıç hükümleri değiştirilebilir.

Çözüm: Anayasanın 176. maddesine göre başlangıç hükümleri metne dahil olup, anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirtir. Anayasal sürecimizde başlangıç ilkelerine ilk kez 1961 Anayasası'nda yer verilmiştir. Başlangıçta belirtilen ilkeler şöyle tasnif edilebilir, Atatürk milliyetçiliği ve medeniyetçiliği, ilke ve inkılapları, uluslararası eşitlik, millet egemenliği, bölünmezlik, laiklik, anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, kuvvetler ayrılığı, hürriyetçi demokrasi. Anayasanın başlangıç hükümleri arasında yer alan 12 Eylül 1980 harekâtının meşruluğu 1995 yılında anayasadan kaldırılmıştır. Başlangıç hükümlerinin değiştirilemeyeceğine ilişkin anayasada herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Yanıt, A seçeneği

5. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın başlangıç hükümleri arasında yer almaz?

- A) Milli egemenlik
- B) Kuvvetler ayrılığı
- C) Sosyal devlet
- D) Anayasa ve hukukun üstünlüğü
- E) Hürriyetçi demokrasi

Çözüm: Anayasanın başlangıç hükümleri "Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda; Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde; Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı, Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu; Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılamayacağı; Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik

ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu; Fikir, inanç ve kararıyla anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere. Türk milleti tarafından, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur." şeklinde düzenlenmiştir. Görüldüğü üzere sosyal devlet ilkesi anayasanın başlangıç hükümlerinde yer almamaktadır. Yanıt, C seçeneği

6. Laiklik ilkesi ilk kez kaç yılında anayasal ilke haline getirilmiştir?

- A) 1928 B) 1930 C) 1934 D) 1937 E) 1933

Çözüm: Laiklik ilkesi, Türk anayasalarına ilk kez 1924 Anayasası'nda yapılan 1937 değişikliği ile girmiştir. 1937 değişikliği ile Atatürk ilkeleri anayasaya girmiştir. 1961 anayasasında ise bu ilkelerden yalnızca laiklik yerini korumuştur. Atatürk ilkelerinin yerini Cumhuriyetin temel nitelikleri almıştır. Yanıt, D seçeneği

7. Aşağıdakilerden hangisi demokratik devletin unsurları arasında yer almaz?

- A) Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması
B) Siyasi partilerin rahatça örgütlenebilmesi
C) İktidar partisi ile muhalefet partilerinin eşit koşullarda seçim çalışmalarını yürütmeleri
D) Tüm yurttaşların eşit ve genel oy hakkına sahip olması
E) Muhalefetin seçime girme koşullarının iktidar tarafından belirlenmesi

Çözüm: Anayasada yer alan demokratik devlet nitelemesi 1961 Anayasası'yla anayasal hüküm haline getirilmiştir. Önceki anayasalarda bu niteleme yer almamaktadır. Doktrinde demokratik devletlerin temel unsurları arasında şunlar gösterilmektedir; temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmış olması, tüm yurttaşların oy hakkına sahip olması, seçimlerin serbestçe yapılabilmesi, muhalefetin iktidar olabileceğinin varlığı, tüm partilerin eşit koşullarda seçim çalışmalarını yürütebilmesi, basın özgürlüğünün varlığı. Muhalefetin hangi şartlar altında seçime gireceğinin iktidar tarafından belirlendiği bir sistemin demokratik niteliği bulunmamaktadır. Yanıt, E seçeneği

**8. Aşağıdakilerden hangisi vatandaşların hiçbir baskı ve zorlama olmadan oy kullanabilmele-
rini ifade eder?**

- A) Genel oy B) Tek dereceli seçim
C) Eşit oy D) Serbest seçim
E) Gizli oy

Çözüm: Yurttaşların hiçbir baskı ve zorlama olmadan oy kullanabilmeleri serbest seçim olarak ifade edil-

mektedir. 1982 anayasası seçimlerin serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetimi ve denetimi altında yapılacağını güvence altına almıştır. Yanıt, D seçeneği

9. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi laik devlet ilkesiyle bağdaşmaz?

- A) Devletin resmi bir dininin bulunmaması
- B) Devletin bütün dinlere eşit mesafede bulunması
- C) Din, vicdan ve ibadet hürriyetinin sınırsız olması
- D) İlköğretim okullarında din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinin zorunlu olması
- E) Din kurallarının ülke yönetiminde etkin olarak kullanılmaması

Çözüm: Devletin laikleştirilmesi yöntemi ilk kez Fransa'da ortaya çıkmış ve daha sonra diğer ülkelere de yayılmıştır. Genel olarak baktığımızda laiklik ilkesinin iki temel kurucu unsurunu görmekteyiz. Bunlardan ilki din ve devlet işlerinin ayrılığı ikincisi ise devletin herhangi bir din veya mezhebi korumamasıdır. Yani devlet bütün dinlere eşit mesafededir. Laikliğin anayasal ilke olduğu ülkelerde ülke yönetiminde din kurallarının bir etkisi bulunmamaktadır. Anayasanın 24. maddesine göre, "Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz." Anayasanın 24. Maddesine göre, Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14.madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. İbadet hürriyetinin sınırının Anayasanın 14. maddesiyle çizildiğine dikkat edilmelidir. Yine devlet okullarında din dersinin laiklik ilkesi ile bağdaşmadığı düşünülmüş olsa bile 1982 anayasası bu zorunluluğu laiklik ilkesinin gereği olarak anayasal hüküm haline getirmiştir. Yanıt, C seçeneği

10. Sosyal devlet ilkesi anayasamıza ilk kez hangi anayasada girmiştir?

- A) 1961
- B) 1982
- C) 1924
- D) 1921
- E) 1876

Çözüm: Sosyal devlet ilkesi ilk kez 1961 Anayasası'nda Cumhuriyetin temel niteliklerini düzenleyen hükümler arasında yer almıştır. Yanıt, A seçeneği

11. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinin unsurlarından biri değildir?

- A) Anayasa ve hukukun üstünlüğü
- B) Kanuni idare
- C) Kanuni hâkim güvencesi
- D) Yasama yürütme ve idarenin hukuki kararlara uyması
- E) Temel hak ve özgürlüklere anayasada yer verilmesi

Çözüm: Anayasanın 2. Maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir. Hukuk devleti kavramından hukuki güven ortamının sağlanması, devletin hukuk kurallarına uyması, devlet tarafından yapılan işlemlerin yargı denetimine tabi olması anlaşılmaktadır. Hukuk devletinin yapıcı unsurları olarak şunlar sıralanabilir; devletin hukuka ve demokratik anayasaya uygunluğunu sağlayan ilke ve kurallar, bu uygunluğu pekiştirecek yargı denetimi, bu mekanizmanın etkin işlemlerini sağlayacak yargı bağımsızlığı ve adil yargılanma ilkesinin gerektirdiği güvencelerin bulunmasıdır. Anayasanın 11. maddesine göre, Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Yanıt, E seçeneği

12. Aşağıdakilerden hangisi sosyal devletin araçlarından biri değildir?

- A) Planlama
- B) Vergide eşitlik
- C) Vergide adalet
- D) Kamulaştırma
- E) Devletleştirme

Çözüm: Sosyal refah devleti 20. Yüzyılda ortaya çıkmıştır. Liberal devletten farklı olarak devletin ekonomik alana müdahale etmesi gerektiği anlayışına dayanmaktadır. 20. Yüzyılda gelişen toplumsal mücadeleler sonucunda klasik hak anlayışının yanına sosyal haklar eklenmiş ve sosyal eşitlik bir ilke olarak benimsenmiştir. Sosyal devlet anlayışını sosyalist devletten de ayırmak gerekmektedir. Sosyalist devlette egemenlik işçi sınıfının elinde kabul edilir ve üretim araçları da devletin elindedir. Sosyal devlette ise üretim araçları kural olarak özel mülkiyetin elindedir. Ekonomi ise özel mülkiyete dayalı ve rekabetçidir. Sosyal devlet vatandaşlara yalnızca klasik hürriyetleri vermekle yetinmeyip, aynı zamanda onların insan gibi yaşamaları için zorunlu olan maddi ihtiyaçlarını karşılamayı da kendisine vazife olarak bilir. Sosyal devlet ilkesine dayanan devlet ekonomik olarak zayıfları koruyan devlettir. **1982 Anayasası'nda düzenlenen sosyal haklar, mülkiyet hakkının kamu yararıyla sınırlandırılabilmesi, vergilendirme, planlama, kamulaştırma ve devletleştirme sosyal devletin araçları arasında yer almaktadır.** Yanıt, B seçeneği

13. I. Objektif milliyetçilik
II. Sübjektif milliyetçilik
III. Din, dil, ırk birliği
IV. Ortak yaşam arzusu

Atatürk milliyetçiliği yukarıdakilerden hangisini benimser?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm: Milliyetçilik ilkesi 1937 yılında anayasallaştırılmıştır. 1961 yılında milli devlet Türk milliyetçiliği kavramı kullanılmışken, 1982 Anayasası'nda bunların yerine Atatürk milliyetçiliği ifadesine yer verilmiştir. Atatürk milliyetçiliği dışta bağımsızlıkçı ve barışçı, içte ise hukuki bağ olan vatandaşlık temeline dayalıdır. Yani Fransız milliyetçiliği anlayışını temel alan sübjektif milliyetçilik esasına dayanmaktadır. Türk milliyetçiliği din dil ve ırk farklılıklarını temel alan objektif milliyetçilik anlayışını dışlamaktadır. Sübjektif milliyetçilik anlayışı özetle; bir kimsenin Türk milletinden sayılması ırksal temellerle değil; vatandaşlık, birlikte yaşama arzusu, ortak bir kader birliği gibi niteliklere sahip olmasıyla ölçülür. Yanıt, D seçeneği

14. **Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın değiştirilemez maddeleri arasında yer almaz?**

- A) Atatürk milliyetçiliği
B) Laik devlet
C) Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı
D) İnsan haklarına saygılı devlet
E) İstiklal marşı

Çözüm: Anayasanın ilk üç maddesi değiştirilemez değiştirilmesi bile teklif edilemez. Bunlar devletin yönetim şekli olan Cumhuriyet, Cumhuriyetin temel nitelikleri olan, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir" ilkesi, Anayasanın üçüncü maddesi olan devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkentidir. Yanıt, C seçeneği

15. **Aşağıdakilerden hangisi sosyal devletin amaçlarından biri değildir?**

- A) Sosyal güvencenin sağlanması
B) Fırsat eşitliğinin sağlanması
C) Özel mülkiyetin yaygınlaştırılması
D) İstihdamın yaratılması
E) Çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması

Çözüm: Sosyal devlet ilkesi gereğince anayasada sosyal eşitliği sağlamayı amaçlayan hükümler düzenlenmiştir. Herkese fırsat eşitliği sağlanması, sosyal güvenlik hakkının güvence altına alınması, istihdam yaratmaya yönelik çalışmalar, artan mali güce göre vergilendirme ilkesi, planlama, sendika kurma ve üye olma hakkı çalışma hakkının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar sosyal devlet ilkesinin gereğidir. Yanıt, C seçeneği

16. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinin ilkelerinden biri değildir?

- A) İdarenin yargısal denetimi
- B) İdarenin mali denetimi
- C) Yürütmenin yasamaya karşı sorumlu olması
- D) Temel hak ve özgürlüklerin anayasal güvence altına alınması
- E) Yargı bağımsızlığı

Çözüm: Hukuk devletinin ilkelerini söyle sıralayabiliriz; devletin hukuka ve demokratik anayasaya uygunluğunu sağlayan ilke ve kurallar, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması, bu uygunluğu pekiştirecek yargı denetimi, bu mekanizmanın etkin işlemlerini sağlayacak yargı bağımsızlığı ve adil yargılanma ilkesinin gerektirdiği güvencelerin bulunmasıdır. Yürütmenin yasamaya karşı sorumlu olması hukuk devleti ilkesine ilişkin olmayıp yönetim sistemine yönelik bir düzenleme olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Yanıt, C seçeneği

17. Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesi anayasanın hangi bölümünde düzenlenmiştir?

- A) Yasama
- B) Yargı
- C) Temel hak ve ödevler
- D) Yürütme
- E) Genel esaslar

Çözüm: Anayasanın genel esaslar bölümü 11 maddeden oluşmaktadır. Bu bölümde şu düzenlemelere yer verilmiştir; devletin yönetim şekli, Cumhuriyetin temel nitelikleri, devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, marşı, başkenti, değiştirilemeyecek hükümler, devletin temel amaç ve görevleri, egemenlik, yasama yetkisi, yürütme yetkisi, yargı yetkisi, eşitlik, anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı. Yanıt, E seçeneği

18. Anayasa’da yer alan eşitlik ilkesine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.
- B) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.
- C) Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.
- D) Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar
- E) Eşitliği sağlamak amacıyla hiç kimseye yönelik özel tedbir alınamaz.

Çözüm: Anayasanın 10. Maddesine göre, Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. 2010 yılında yapılan değişiklikle, “kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz” ilkesi benimsenmiştir. Yanıt, E seçeneği

19. Anayasanın 10. Maddesine göre, “Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” Bu düzenleme aşağıdaki ilkelerden hangisinin gereğidir?

- A) Yatay eşitlik
- B) Dikey eşitlik
- C) Anayasanın üstünlüğü
- D) Hukuk devleti
- E) Egemenlik

Çözüm: Eşitlik ilkesi yatay ve dikey eşitlik olmak üzere iki biçimde kullanılmaktadır. **Yatay (mutlak) eşitlik**, kanunların herkese eşit olarak uygulanmasıdır. Anayasanın 10. Maddesinde yer alan “*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.*” hükmü bu ilkenin gereğidir.

Dikey (nıspî) eşitlik ise aynı durumda bulunanların aynı işlemlere tabi tutulması farklı durumda olanların da farklı işlemlere tabi tutulmasıdır. Dolayısıyla bu ilkeye göre eşit olmayanlara farklı kuralların uygulanması eşitlik ilkesine aykırı değildir. Anayasanın 10. Maddesinde yer alan “*kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.*” hükmü bu ilkenin gereğidir. Yanıt, B seçeneği

20. I. Kanunlar anayasaya aykırı olamaz.

II. Anayasa hükümleri, yasama organını bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

III. Anayasa hükümleri, idari makamları bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

1982 Anayasası’na göre yukarıdakilerden hangileri anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi ile bağdaşır?

- A) I, II ve III
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) Yalnız I
- E) II ve III

Çözüm: Anayasanın 11. Maddesine göre, Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz. Yanıt, A seçeneği

21. 1982 Anayasası’na ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk milletini ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil eder ve Millet adına egemenlik yetkisini kullanır.
- B) Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.
- C) Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.
- D) Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.
- E) Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez

Çözüm: Kuvvetler birliği görevler ayrılığı ilkesini benimseyen 1924 Anayasası’na göre egemenlik yetkisi yalnızca Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kullanılır. 1961 Anayasası’yla kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiştir. “Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.” İlkesi anayasal hüküm haline getirilerek yetkinin sadece TBMM’de olması usulüne son verilmiştir. 1982 anayasası da bu ilkeyi benimsemiştir. Yanıt, A seçeneği

TEMEL HAK VE ÖDEVLER

TEST - 1

1. I. Konut Dokunulmazlığı
II. İbadet Özgürlüğü
III. Dernek Kurma
IV. Masumiyet karinesi

1982 Anayasası'na göre yukarıdaki temel hak ve özgürlüklerin hangisine savaş halinde dahi dokunulamaz?

- A) I ve II B) II ve IV C) Yalnız II D) I ve IV E) Yalnız IV

Çözüm: Anayasanın 15. Maddesine göre, Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir. Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; **suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.** Yanıt, E seçeneği

2. **1982 Anayasası'na göre temel hak ve özgürlüklere ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Temel hak ve özgürlükler anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere dayanarak kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle sınırlanabilir.
B) Gecikmesinde sakınca bulunan bazı durumlarda hâkim kararı olmadan kolluk güçleri eliyle sınırlama yapılabilir.
C) Yabancıların temel hak ve özgürlükleri ancak milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir.
D) Temel hak ve özgürlüklere sınırlama getirilirken ölçülülük ilkesi ihlal edilemez.
E) Temel hak ve hürriyetler hakkın özüne dokunulmaksızın sınırlanabilir.

Çözüm: Anayasanın 13. Maddesine göre Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve **ancak kanunla sınırlanabilir.** Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir. Dernek kurma, basın yayın, konut dokunulmazlığı gibi bazı temel haklarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk güçleri eliyle sınırlama yapılabilir. Yanıt, A seçeneği

3. **Aşağıdaki temel hak ve özgürlüklerden hangisi 1982 Anayasası'nda sosyal ve ekonomik**

hak olarak düzenlenmemiştir?

- A) Konut hakkı
- B) Miras hakkı
- C) Eğitim hakkı
- D) Sağlık hakkı
- E) Çalışma hürriyeti

Çözüm: Anayasada haklar kişi, sosyal ve ekonomik, siyasal haklar olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Kişi hakları koruma hakları, sosyal ve ekonomik haklar isteme hakları, siyasi haklar ise katılma hakları olarak kabul edilmektedir. Bu tarz soruları çözerken şu hususa dikkat etmek gerekir; içinde hürriyet geçen haklar çalışma hürriyeti hariç kişi hakları arasında yer almaktadır. Adına bakanlık olan haklar ise sosyal ve ekonomik haklar arasında yer almaktadır. Mülkiyet ve miras hakkı anayasada kişi hak ve özgürlükleri bölümünde düzenlenmiştir. Yanıt B seçeneği

4. I. Kanunla sınırlama
 II. Öze dokunma yasağı
 III. Genel sebeplerle sınırlama
 IV. Ölçülülük ilkesi

1982 Anayasası'nın 13. maddesinde yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin yukarıdaki ilkelerden hangisi 2001 yılında yapılan değişiklikle anayasaya girmiştir?

- A) I ve IV B) II ve IV C) Yalnız II D) III ve IV E) II, III, IV

Çözüm: 2001 yılında yapılan değişiklikle temel hak ve ödevlere ilişkin anayasada yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu değişiklikler; genel sebeplerle sınırlama yasağı hakkın özüne dokunma yasağı, ölçülülük, laik cumhuriyetin gereklerine aykırı sınırlama yapılamaması, adil yargılanma hakkı, devlet işlemlerinde başvuru yolu ve süresini göstermesidir. Yanıt, B seçeneği

5. 1982 Anayasası'na göre siyasi partiler en az kaç kişi tarafından kurulabilir?

- A) 20 B) 10 C) 30 D) 7 E) 55

Çözüm: Siyasi partiler, partiye üye olma yeterliliğine sahip en az otuz vatandaş tarafından kurulabilir. Yanıt, C seçeneği

6. Türkiye'de uygulanan seçim sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) % 7 barajlı milli bakiye sistemi
- B) % 5 barajlı nispi temsil sistemi
- C) % 7 barajlı mutlak çoğunluk sistemi
- D) % 7 barajlı nispi temsil sistemi
- E) % 7 barajlı Milli çevre sistemi

Çözüm: Milletvekili Seçim Kanunu'na göre Türkiye'de % 7 barajlı nispi temsil sistemi uygulanmaktadır.

Anayasada seçim sistemine ilişkin bir düzenlemenin olmadığı dikkatten kaçırılmamalıdır. Yanıt, D seçeneği

7. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi özel hayatın gizliliği için getirilen özel sınırlama sebeplerinden biri değildir?

- A) Kamu mallarının korunması
- B) Milli güvenlik
- C) Suç işlenmesinin önlenmesi
- D) Kamu ahlakı
- E) Başkalarının hürriyetinin korunması

Çözüm: Anayasanın 20. maddesine göre, Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. **Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el konulamaz.** Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir. Kamu mallarının korunması anayasaya göre yerleşme hürriyetinin sınırlama sebeplerindendir. Yanıt, A seçeneği

8. I. Haberleşme Hürriyeti
II. Basın Hürriyeti
III. Dernek Kurma
IV. Yerleşme Hürriyeti

1982 Anayasası'na göre yukarıda yer alan temel hak ve özgürlüklerden hangilerinin sınırlama sebepleri ortak değildir?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) II, III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I ve III

Çözüm: Sınırlama sebebi ortak olan temel hak ve özgürlükler; konut dokunulmazlığının ihlali, özel hayatın gizliliği, haberleşme hürriyeti, dernek kurma hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, sendika kurma hakkıdır. Bu haklar, **Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak sınırlandırılabilir.** Yanıt, B seçeneği

9. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi negatif statü hakları arasında yer almaz?

- A) Kişi hürriyeti
- B) Basın hürriyeti
- C) Düşünce ve kanaat hürriyeti
- D) Bilim hürriyeti
- E) Çalışma hürriyeti

Çözüm: Anayasa'da düzenlenen negatif statü (kişi hakları) şunlardır; kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı, zorla çalıştırma yasağı, kişi hürriyeti ve güvenliği, özel hayatın gizliliği, konut dokunulmazlığı, haberleşme hürriyeti, yerleşme ve seyahat hürriyeti, din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve kanaat hürriyeti, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, bilim ve sanat hürriyeti basın hürriyeti, süreli ve süresiz yayın hakkı, düzeltme ve cevap hakkı, basın araçlarının korunması, kamu tüzel kişiliklerinin elindeki basın dışı kitle iletişim araçlarından yararlanma hakkı, dernek kurma hürriyeti, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, mülkiyet ve miras hakkı, hak arama hürriyeti, kanuni hâkim güvencesi, suç ve cezalara ilişkin hükümler, ispat hakkı, temel hak ve hürriyetlerin korunması. Yanıt, E seçeneği

10. 1982 Anayasası'na göre temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında aşağıdaki ilkelerden hangisi esas alınmaz?

- A) Laik toplum düzenine aykırı olmama
- B) Kanunla sınırlama
- C) Öze dokunma yasağı
- D) Ölçülülük ilkesi
- E) Genel sebeplerle sınırlama

Çözüm: Anayasanın 13. maddesine göre, Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Genel sınırlama sebepleri 2001 anayasa değişikliği ile kaldırılmıştır. Yanıt, E seçeneği

11. I. Hükümlülük süreleri içinde çalıştırma

II. Mecburi hizmet yükümlülüğü

III. Olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler

1982 Anayasası'na göre, yukarıdakilerden hangileri zorla çalıştırma sayılmayan hallerden biri değildir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) Yalnız II
- D) II ve III
- E) Yalnız III

Çözüm: Anayasanın 18. Maddesine göre, Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır. Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere **hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler;** ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz. Yanıt, C seçeneği

12. 1982 Anayasası'nda yer alan temel hak ve özgürlüklerden hangisi sadece Türk vatandaşlarına tanınmıştır?

- A) Kişi hürriyeti
- B) Düşünce ve kanaat hürriyeti
- C) Kişisel verilerin korunmasını isteme
- D) Siyasi partiye girme hakkı
- E) Haberleşme hürriyeti

Çözüm: Anayasada yer alan temel hak ve ödevlerden siyasi haklar, yalnızca Türk vatandaşlarına tanınmıştır. Bu haklar seçme ve seçilme hakkı, siyasi parti kurma ve siyasi partiye üye olma hakkı, vatani hizmet, mal bildiriminde bulunma, vergi ödevi, dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkıdır. Ancak vergi ödevi ile karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkını anlatan dilekçe hakkı, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakları herkes içindir. Yanıt, D seçeneği

13. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi siyasi partilerin uymakla yükümlü olduğu esaslardan biri değildir?

- A) Siyasi partilerin tüzük ve programları insan haklarına aykırı olamaz.
- B) Suç işlenmesini teşvik edemez.
- C) Bir zümre diktatörlüğünü savunamaz.
- D) Yabancı devletlerden yardım alamaz.
- E) Başka bir ülkede kadın kolları, gençlik kolları ve temsilcilik açamaz.

Çözüm: Anayasanın 68. maddesine göre, Siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemleri, Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz; sınıf veya zümre diktatörlüğünü veya herhangi bir tür diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamaz; suç işlenmesini teşvik edemez. Siyasi partiler, ticari faaliyetlere girişemezler. Yabancı devlet ve kuruluşlardan yardım alamazlar. Siyasi partilerin yurt dışında kadın ve gençlik kolları kurma yasağı 1995 anayasa değişikliği ile kaldırılmıştır. Yanıt, E seçeneği

14. Türkiye'de iki dereceli seçim sistemi ilk kez kaç yılında yapılan seçimlerden itibaren kullanılmamaya başlamıştır?

- A) 1946
- B) 1950
- C) 1934
- D) 1961
- E) 1982

Çözüm: Türkiye'de iki dereceli seçim sistemi, seçmenlerin önce asıl seçimi yapacak olan temsilcilerini belirleme sistemidir. 1946 yılına kadar uygulanan bu sistem, bu yılda tek dereceli seçim yapılarak kaldırıldı. Bugün hala uygulanan tek dereceli sistem ise; seçmenlerin temsilcilerini aracısız şekilde doğrudan seçmesidir. Yanıt, A seçeneği

15. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda yer alan bazı hak ve özgürlüklerin korunma kapsamını genişletmek için getirilen ek güvencelerden biri değildir?

- A) Basın sansür edilemez.
- B) Basın evi kurmak önceden izin şartına bağlanamaz.
- C) Vatandaş sınır dışı edilemez.
- D) Vatandaşlıktan çıkarılma işlemlerine karşı yargı yolu kapatılamaz.
- E) Herkes kişisel verilerinin korunmasını isteme hakkına sahiptir.

Çözüm: Anayasa bazı temel hak ve özgürlüklerin korunmasına yönelik bazı ek güvenceler getirmektedir. Bu haklara yönelik sınırlama yapabilmek için ayrıca anayasa değişikliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Anayasada yer alan zorla çalıştırma yasağı, basının sansür edilememesi, vatandaşlıktan çıkarma kararına yargı yolu kapatılamaması basın evi kurmanın izin şartına bağlanamaması bu hakları anayasal güvenceyle donatmaktadır. Yanıt, E seçeneği

16. Anayasanın 67. maddesine göre seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelir?

- A) Altı ay sonra
- B) Bir yıl sonra
- C) Altı ay içinde
- D) Üç ay içinde
- E) Bir yıl içinde

Çözüm: Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **bir yıl içinde** yapılacak seçimlerde uygulanmaz. Yanıt, E seçeneği

17. Siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemleri, Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz; sınıf veya zümre diktatörlüğünü veya herhangi bir tür diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamaz; suç işlenmesini teşvik edemez. Bir siyasî parti, bu nitelikteki fiiller o partinin üyelerince yoğun bir şekilde işlendiği ve bu durum o partinin

- I. Büyük kongre
- II. Genel başkan
- III. İl başkanlığı
- IV. Merkez karar veya yönetim organları

Zımnen veya açıkça benimsendiği yahut bu fiiller doğrudan doğruya anılan parti organları kararlılık içinde işlendiği takdirde, söz konusu fiillerin odağı haline gelmiş sayılır.

1982 Anayasası'na göre yukarıdaki organlardan hangisinin söz konusu fiilleri işlemesi halinde odak haline gelmiş sayılır?

- A) I ve II
- B) II ve IV
- C) I ve III
- D) Yalnız III
- E) I, II, IV

Çözüm: Bir siyasi partinin 68 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine aykırı eylemlerinden ötürü temelli kapatılmasına, ancak, onun bu nitelikteki fiillerin işlendiği bir odak haline geldiğinin Anayasa Mahkemesince tespit edilmesi halinde karar verilir. Bir siyasî parti, bu nitelikteki fiiller o partinin üyelerince yoğun bir şekilde işlendiği ve bu durum o partinin **büyük kongre veya genel başkan veya merkez karar veya yönetim organları veya Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grup genel kurulu veya grup yönetim kurulunca** zımnen veya açıkça benimsendiği yahut bu fiiller doğrudan doğruya anılan parti organlarınca kararlılık içinde işlendiği takdirde, söz konusu fiillerin odağı haline gelmiş sayılır. Yanıt, E seçeneği

18. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi oy kullanabilir?

- A) Uyuşturucu ticareti yapma suçundan hükümlü olan A
- B) Askerde bulunan onbaşı B
- C) Askeri lise öğrencisi C
- D) Kasten öldürme suçundan hükümlü olan D
- E) Taksirle insan öldürme suçundan on sekiz ay hüküm giyen E

Çözüm: Anayasanın 67. Maddesine göre, Silahaltında bulunan er ve erbaşlar ile askeri öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hâkimin yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır. Taksirli suçlardan hüküm giyenler 2001 değişikliği ile tutuklular ise 1995 yılında yapılan anayasa değişikliği ile oy kullanmaya başlamıştır. Yanıt, E seçeneği

19. 1982 Anayasası'na göre dernek kurma hürriyetine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.
- B) Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz.
- C) Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.
- D) Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir.
- E) Kamu güvenliği, milli güvenlik, genel sağlık ve ahlak, başkalarının hürriyetinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi sebepleriyle ve kanunla sınırlandırılabilir.

Çözüm: Anayasanın 33. Maddesine göre, Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir. Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz. **Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlandırılabilir.** Kamu güvenliği genel sınırlandırma sebepleri arasında sayılmamıştır. Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir. Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar. Yanıt, E seçeneği

20. Mülkiyet ve miras hakkı ancakamacıyla kanunla sınırlandırılabilir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelir?

- A) Kamu düzeni
- B) Milli güvenlik
- C) Kamu yararı
- D) Suç işlenmesinin önlenmesi
- E) Genel sağlık

Çözüm: Anayasanın 35. Maddesine göre, Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak **kamu yararı amacıyla**, kanunla sınırlandırılabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olmaz. Yanıt, C seçeneği